



VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES BETREFFENDE DE EVALUATIE- EN BEHEERSTRUCTUUR VOOR
HET VLAAMS ACTIEPROGRAMMA BIOTECHNOLOGIE

VRWB - R/ADV - 008

15-12-1988

516.00.06
Teletax (02) ~~514.25.52~~ - Telex 25.498
Egmontstraat 5 - 1050 Brussel - Tel. 02/512.91.10



VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ADVIES BETREFFENDE DE EVALUATIE- EN BEHEERSTRUCTUREN VOOR
HET VLAAMS ACTIEPROGRAMMA BIOTECHNOLOGIE

1. In het advies dat bij schrijven dd. 04.10.1988 aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve werd overgemaakt betreffende het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie, heeft de Raad aangekondigd een aanvullend advies te zullen formuleren m.b.t. de evaluatie- en beheerstructuren van het programma. De Raad beklemtoont dat onderhavig advies enkel betrekking heeft op dit programma en daarom geen model is voor de toekomst.
2. ALGEMENE PRINCIPES
 - 2.1. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid is van oordeel dat de kans op slagen in ruime mate gede-termineerd wordt door de wijze waarop gestalte wordt gegeven aan de evaluatie en aan het beheer van het programma, en dit in alle stadia, vanaf de conceptie en de dagelijkse opvolging tot en met de valorisatie van de resultaten.
 - 2.2. De Raad onderstreept de nood aan een operationele en deskundige evaluatie- en beheerstructuur om zowel de onafhankelijkheid van beide partners, die samen een inbreng in de projecten realiseren, te waarborgen als om de synergie tussen deze partners te stimuleren.
 - 2.3. Derhalve onderstreept de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid de noodzaak de omstandigheden te scheppen opdat een en ander op een deskundige en objectieve wijze kan worden opgenomen.
Deze deskundigheid impliceert, naast de vereiste biotechnologische vakkennis, vertrouwdsheid met zowel het industrieel O&O als met het universitair onderzoek.
 - 2.4. Uitgaande van deze principes, meent de Raad dat volgende structuur moet worden opgezet met onderstaande opdrachten.

3. BEHEERSCOMITE

- 3.1. Het welslagen van het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie vereist een bundeling van de krachten van alle relevante middens in Vlaanderen.
De formule van samenwerking tussen de industrie, de universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen en de Overheid, die in het programma wordt voorgesteld, is immers niet alleen innoverend, maar betekent, precies daarom, een uitdaging aan de onderscheiden geledingen.
- 3.2. Teneinde deze uitdaging op gepaste wijze te kunnen beantwoorden, adviseert de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid de oprichting van een beperkt beheerscomité, dat op basis van deskundigheid in de voor het programma relevante aspecten moet worden samengesteld.
De Raad wenst ten zeerste te benadrukken dat de leden van het beheerscomité niet handelen als vertegenwoordigers van geledingen, noch van universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen, maar als deskundigen die t.b.v. de Vlaamse Executieve advies verstrekken en het programma opvolgen.
De leden van het beheerscomité mogen uiteraard niet bij de voorgestelde projecten betrokken zijn.
- 3.3. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid adviseert dit beheerscomité samen te stellen uit 5 personen, te benoemen door de Vlaamse Executieve.
Twee leden worden benoemd op voordracht van de Vlaamse Interuniversitaire Raad en twee leden worden benoemd op voordracht van de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen.
De Voorzitter van het beheerscomité wordt aangeduid en benoemd door de Vlaamse Executieve.
- 3.4. De opdracht van het beheerscomité omvat de adviesverstrekking m.b.t. de projecten, de permanente evaluatie en de uitwisseling van informatie. De concrete organisatie van de adviesverstrekking wordt verder onder punt 6 behandeld.
- 3.5. Het beheerscomité moet de uitvoering van de projecten kunnen volgen en een feedback krijgen over de bereikte resultaten. Aldus kan de opgedane ervaring aangewend worden bij de evaluatie van nieuwe projecten.
Wanneer de projecten vooraf duidelijk omschreven en gedefinieerd zijn, inclusief onderzoeksplan en kritische stappen, kan men gemakkelijk volgen of de be-

reikte resultaten overeenkomen met de vooropgestelde objectieven.

- 3.6. Het is onontbeerlijk dat de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid via de Commissie 'Biotechnologie' regelmatig geïnformeerd wordt over de uitvoering en de vordering van het programma. Aldus kunnen deze gegevens in zijn werkzaamheden verdisconteerd worden. Tevens laat dit toe op een gefundeerde wijze het actieprogramma globaal te beoordelen en, desgevallend, bijsturingen voor te stellen.

4. OPERATIONELE DIRECTIE

- 4.1. Het dagelijks management van het actieprogramma wordt waargenomen door de operationele directie die onder meer het secretariaat van het beheerscomité verzorgt.

De deskundigheid waarvan sprake in punt 2.3. dient in eerste instantie te worden ingebouwd in de operationele directie, die de werking van het programma opvolgt.

- 4.2. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid situeert voornamelijk volgende opdrachten binnen de operationele directie.

- 4.2.1. *Vorbereiding van de dossiers* : De operationele directie moet reeds vanaf de conceptie van de projecten met de respectievelijke partners contact opnemen en hen adviseren bij het opstellen van de aanvraagdossiers, en bij het tot stand komen van de samenwerkingsovereenkomsten.

Waar nodig moet de operationele directie kunnen beroep doen op advies van andere diensten en externe adviseurs (juridische en strategische begeleiding).

- 4.2.2. *Coördinatie van de projectevaluatie* : De operationele directie bereidt de dossiers voor ter beoordeling door het beheerscomité van het actieprogramma en door externe experts.

- 4.2.3. *Opvolging van de projecten* : De operationele directie organiseert regelmatige bijeenkomsten met de project-partners, waarbij de vooruitgang en de sturing van het project besproken worden, en brengt hiervan verslag uit aan het beheerscomité.

Tevens kan de operationele directie, door bezoeken ter plaatse, zich over de vordering van de werkzaamheden informeren.

De operationele directie zal ook de strikte administratieve en boekhoudkundige uitvoering van het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie coördineren en als enige gesprekspartner terzake fungeren t.a.v. de bedrijven en universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen.

- 4.2.4. *Valorisatie van de resultaten* : Eventueel in samenwerking met externe adviseurs zal de operationele directie er over waken dat alle maatregelen genomen worden die tot een optimale valorisatie van de bekomen resultaten moeten leiden.

Hiervoor zal het essentieel zijn dat van bij de aanvang van de projecten een duidelijke strategie vastgelegd wordt voor de bescherming en valorisatie van de intellectuele eigendom (o.m.patenten), dit om te vermijden dat de onderscheiden belangen van de universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen en van de industriële partners tot belangenconflicten leiden tijdens de uitvoering van de projecten.

- 4.2.5. *Coördinatie met andere biotechnologische programma's* (bv. EG Bridge programma , Eureka, nationaal impuls programma...) : Coördinatie is wenselijk om een integratie mogelijk te maken van de projecten in het breder nationale en Europese kader . Op deze wijze kunnen (trans)nationale samenwerkingsverbanden tot stand worden gebracht.

- 4.3. De Raad vestigt er de aandacht op dat, ondanks de noodzakelijke deskundigheid die in de operationele directie moet aanwezig zijn, haar taak essentieel coördinerend is.

In domeinen waar specifieke expertise vereist is zoals bv. het opstellen van contractuele overeenkomsten, de hulp bij het nemen van patenten en de evaluatie van de industriële valorisatie-mogelijkheden, moet beroep kunnen gedaan worden op externe deskundigen, en op samenwerking met andere Diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Voor de taken (zoals bv. economische en financiële analyses...) die reeds tot de opdrachten van bepaalde Diensten van de Vlaamse Gemeenschap behoren of tot deze van instellingen waarmee structurele samenwerking bestaat, moet zij op hun medewerking kunnen rekenen.

5. INFORMATIE, DOCUMENTATIE EN RICHTLIJNEN

5.1. De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid is van oordeel dat bijzondere aandacht moet worden geschonken aan de informatie over en de lancering van het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie. Daarom dringt de Raad erop aan dat de richtlijnen i.v.m. formulering van de voorstellen zowel inhoudelijk als formeel zeer duidelijk zouden worden gesteld.

5.2. Zonder een exhaustieve opsomming te betrachten, dienen, volgens de Raad, volgende elementen deel uit te maken van het dossier :

5.2.1. een klare omschrijving van de respectievelijke bijdrage en inbreng tot het project van de industriële partner en van de universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstelling.

Daartoe dient een overeenkomst te worden afgesloten die eveneens een regeling inhoudt over de eventueel uit het onderzoek resulterende patenten, royalties en het publicatieright;

5.2.2. het vastleggen van een begroting en van een onderzoeksplan, waaraan een tijdschema gekoppeld is, met omschrijving van de verwachte resultaten;

5.2.3. de identificatie van mogelijke kritische stappen, die de vooruitgang van het project kunnen beïnvloeden;

5.2.4. een duidelijke omschrijving van de voorhanden zijnde know-how en van deze welke nog dient ontwikkeld te worden;

5.2.5. de identificatie van de personen die het project zullen leiden;

5.3. Teneinde de informatie over het programma te optimaliseren en de zichtbaarheid ervan te vergroten, ondersteunt de Raad het voornemen van de Vlaamse Executieve om een "Lanceringsdag" te organiseren, tijdens dewelke de objectieven en de werking van het programma duidelijk worden toegelicht aan de bedrijven en aan de universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen.

De Raad benadrukt de noodzaak deze voorstelling degelijk voor te bereiden, zowel qua organisatie als qua documentatie. Als voorbeeld kunnen hier de

"Proposers Days" van de EG-programma's worden genomen.

De documentatie moet een algemene voorstelling van het programma omvatten alsook duidelijk uitgewerkte richtlijnen voor het formuleren en indienen van de projecten.

6. EVALUATIE VAN DE PROJECTEN

6.1. De evaluatie van de voorstellen is een cruciaal element in het welslagen van het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie. Onafhankelijke evaluatie door erkende deskundigen dient te worden verzekerd.

Daarnaast moet er, bij het opzetten van de evaluatie, zorg voor worden gedragen dat de belangen van de bedrijven en universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen niet worden geschaad en moet de confidentialiteit zo goed mogelijk worden verzekerd.

Tenslotte dienen alle, in het eerste advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid opgesomde criteria, op gepaste wijze in de evaluatie te worden betrokken.

6.2. Wat de project-evaluatie betreft, dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de evaluatie van de wetenschappelijke waarde van het project enerzijds en de beoordeling van de economische, industriële en maatschappelijke waarde anderzijds.

6.2.1. De wetenschappelijke evaluatie heeft betrekking op :

- inhoud: wetenschappelijke waarde;
- haalbaarheid binnen de termijnen;
- deskundigheid van het wetenschappelijk team.

6.2.2. De industrieel-economische evaluatie betreft:

- de haalbaarheid van het industriële programma;
- de mogelijkheden voor industriële valorisatie;
- de economische toegevoegde waarde van het project voor het bedrijf en de Vlaamse regio;
- de bedrijfseconomische en bedrijfstechnische gegevens, die relevant zijn voor een goede uitvoering van het project.

6.2.3. De maatschappelijke evaluatie heeft betrekking op het openbaar nutskarakter van het project (bv. veiligheid, milieu), waarbij de feedbackmogelijkheden naar het beleid beoordeeld worden.

- 6.3. De Raad stelt voor de evaluatie te organiseren onder verantwoordelijkheid van het beheerscomité dat terzake essentieel volgende opdrachten uitvoert.
- 6.3.1. Op basis van de door de operationele directie voorbereide dossiers en een synopsis van de projecten duidt het beheerscomité, per project, de externe experts aan die bij de wetenschappelijke evaluatie zullen worden ingeschakeld.
Voor de keuze van deze experts zal het beheerscomité een beroep doen op de Commissie 'Biotechnologie' die, op basis van een anonieme synopsis, per project een voorstel m.b.t. de aan te duiden experts zal formuleren.
- 6.3.2. De industrieel-economische waarde zal worden onderzocht door de Diensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap of ermee samenwerkende instellingen die terzake deskundigheid en ervaring bezitten. Deze diensten zullen eveneens een financieel verslag opstellen.
Het beheerscomité kan beslissen om voor de industrieel-economische evaluatie een beroep te doen op externe deskundigen. Deze experts worden door het beheerscomité aangeduid.
- 6.3.3. Na ontvangst van de externe wetenschappelijke adviezen worden deze anoniem ter kennis gebracht van de aanvragers.
De aanvragers kunnen hiertegen, binnen een beperkte termijn, een verweernota indienen.
- 6.3.4. Op basis van alle elementen van het dossier, met inbegrip van de ingewonnen adviezen en het eventueel verweer van de aanvrager, spreekt het beheerscomité een syntheseoordeel uit over het project en formuleert, t.a.v. de Vlaamse Executieve, een voorstel van beslissing.
In dit oordeel houdt het beheerscomité rekening met de wetenschappelijke, de industrieel-economische en de maatschappelijke waarde van het project, inclusief het ecologisch aspect, alsook met de graad van synergie tussen het bedrijf en de universitaire of wetenschappelijke onderzoeksinstellingen.

6.3.5. Indien de Vlaamse Regering bij de beslissing over de projecten afwijkt van de adviezen die door het beheerscomité worden verstrekt, dient deze afwijking omstandig te worden gemotiveerd.



Dr. ir. E. MONARD



Prof. Dr. Th. PEETERS

Secretaris V.R.W.B.

Voorzitter V.R.W.B.

15.12.88